ASOS JOURNAL

The Journal of Academic Social Science

Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi, Yıl: 9, Sayı: 120, Eylül 2021, s. 346-359

ISSN: 2148-2489 Doi Number: <http://dx.doi.org/10.29228/ASOS.52241>

Yayın Geliş Tarihi / Article Arrival Date
4.08.2021

Yayınlanma Tarihi / The Publication Date
29.09.2021

Zeynel Abidin ATAŞALAN
MEB – Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmeni
zeynelantep@hotmail.com
Orcid: 0000-0002-1869-2346

BENEDİKTİNLERİN EĞİTİM ANLAYIŞI VE AVRUPA KİMLİĞİNİN OLUŞUMUNA ETKİLERİ ¹

Öz

Makalenin amacı Batı Hristiyan dünyasında yüzyıllarca etkili olan bir manastır tarikatı olan Benediktinlerin ortaçağda üstlendikleri rolü ortaya koymaktır. İnşili çıkışlı ve uzun bir geçmişe sahip olan Benediktinler, Aziz Benedikt'in yazmış olduğu manastır nizamnamesini tatbik eden keşişler topluluğuna verilen isimdir. Bu yüzden makalede öncelikle Benedikt'in hayatı ve tarikatın ortaya çıkış süreci incelenmiştir. Daha sonra İmparator Şarlman'ın başlattığı ve Karolenj Rönesansı olarak bilinen eğitim seferberliğinde manastırların üstlendiği fonksiyon ortaya konmuştur. Nihayetinde ise gerek Hristiyanlığı yayma konusundaki başarıları gerekse de klasik kaynakları koruyan kurumlar olması nedeniyle Benediktin manastırlarının Avrupa kimliğinin oluşmasındaki rolü incelenmiştir. Konu tasvir edici (descriptive) metotla ele alınmış ve sistemin temel özellikleri ortaya konmuştur. Bilimsel kaynaklardan elde edilen bilgiler, analiz ve sentez yöntemiyle tasnif edilmiş ve çeşitli analizler yapılmaya çalışılmıştır.

Anahtar kelimeler: Benediktinler, Avrupa, Eğitim, Karolenj, Manastırlar.

BENEDICTINES' UNDERSTANDING OF EDUCATION AND ITS EFFECTS ON THE FORMATION OF EUROPEAN IDENTITY

Abstract

The aim of the article is to reveal the role of the Benedictines, a monastic order that has been influential in Western Christianity for centuries, in the Middle Ages. Benedictines, who have a long and volatile history, are the name given to the community of monks who apply the monastic statute written by St. Benedictine. Therefore, first of all, Benedict's life and the emergence of the order were examined. Later, the function of monasteries in the educational campaign known as the Carolingian Renaissance, initiated by Emperor Charlemagne, was revealed. Finally, the role of Benedictine monasteries in the formation of European identity has been examined due to both their success in spreading Christianity and the institutions that preserved classical sources. The subject has been handled with the descriptive method and the basic features of the system have been revealed. The information obtained from scientific sources has been classified by analysis and synthesis method and various analyzes have been tried to be made.

Keywords: Benedictines, Europe, Education, Carolingian, Monasteries.

GİRİŞ

Tarih boyunca ortaya çıkan inanç sistemleri, insanın ruh ve bedenden oluşan bir varlık olması gerçeğinden hareketle fertlerin manevi hayatı ile toplumun düzenini sağlamayı amaçlayan bir takım kurallara ortaya koymuşlardır. Bu kurallar, inananlar için bir takım sınırlamalar getirmesine rağmen onlar için meşru bir özgürlük alanı da belirlemiştir. Evrensel bir din olan Hristiyanlık da yapılmaması gereken kuralları belirlemenin yanında kişinin evlenmesi, çocuk sahibi olması, dünyanın meşru zevklerini tatması ve çalışıp para kazanması gibi hususları da teşvik etmiştir. Ancak birçok dinde olduğu gibi Hristiyanlıkta da ilk dönemlerden itibaren bazı insanlar dinin meşru saydığı bazı eylemlerden uzak kalmayı tercih etmişlerdir.

Asketizm olarak ifade edilen bu yaşam tarzına göre beden, ruhun yüce gayelere ulaşmasındaki en büyük engeldir. Bu nedenle cinsellik başta olmak üzere yeme, içme, uyku, mülk edinme ve sosyal statü sahibi olma gibi unsurlar bedeni güçlendiren ve ruhu körelten faaliyetler olarak görülmüştür. Özellikle cinsellik, tüm kötülüklerin birleştiği bir unsur olarak görülmüş, pek çok keşişin sınındığı en zor konu olarak dikkat çekmiştir (Baş, 2015, s.13). Bu mücadele ile bedeni kontrol altına alıp disipline etme çabasını ifade eden asketizm, “*dinsel anlamda kendini inkar; yeryüzünden el etek çekmek; yeme içme ve diğer dünyevi şeylerden uzak durarak dinsel disiplini sağlama metodu*” olarak tanımlanmıştır (Gündüz, 1998, s.43). Bütün bu gayretin esas hedefinde ise Tanrı ile birleşmek suretiyle bedenle ilgili ve sosyal anlamda tüm meşguliyetlerden sıyrılıp gerçek anlamda özgürlüğe ve huzura erişme ideali bulunmaktadır

¹ Bu çalışma yazar tarafından Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Felsefe ve Din Bilimleri (Dinler Tarihi) Anabilim Dalında halen hazırlanmakta olan “Benediktin Tarikatı ve Katolik Kilisesindeki Yeri” adlı Doktora tezinden yola çıkılarak hazırlanmıştır.

(Rubenson, 2008, s.639).

Bu noktada Casey (2010), Hristiyan manastırcılığının genel karakteristiğini şu şekilde ifade etmiştir:

“Hareketlilik yerine durağanlık, kibir yerine tevazu, hırs yerine sabır, özgür irade yerine itaat, kendi başınlık yerine ortak düzen, kazanç yerine ücretsiz çalışmak, rahatlık yerine disiplin, zenginlik yerine yoksulluk, özgürce seks yerine iffet, aile hayatı yerine bekarlık, konuşma yerine sessizlik, israf yerine kanaat”.

I. yüzyıldan itibaren Mısır’da, özellikle de İskenderiye bölgesinde pek çok insanın çöllerde çekilip inziva hayatı yaşadığı, II. ve III. yüzyıllarda ise bunun hız kazandığı ve adeta çöle akın edildiği bilinmektedir (Harmless, 2004, s.7). Bunun nedeni olarak Roma İmparatorlarının Hristiyanlara uyguladığı zulümden kurtulma çabasının ve ağır vergiler altında ezilen halkın kayıp statüsüne kavuşarak vergilerden kurtulma çabasının olduğu dile getirilmiştir (Lawrence, 1989, s.5).

Kuruluşundan itibaren entelektüel çeşitliliğiyle dikkat çeken İskenderiye matematikten astronomiye, tarihten felsefeye hatta Yahudi teolojisine varıncaya kadar pek çok bilim dalının geliştiği, aynı zamanda gnostik-heterodoks teolojinin de merkezi olmuştur (Rubenson, 1998, s. 51). Bu entelektüel canlılığın neticesi olarak Hristiyanlık ile Helenistik felsefenin uzlaştırılmasında da önemli bir bölge olarak dikkat çekmiştir. Bu uzlaşının sağlanmasında en etkin bilginler; İskenderiye Okulunun da kurucu ve üstatları olan Pantaenus (ö. 200), Clement (ö. 215) ve özellikle de Origen (ö. 253)’dir (Roey, 2003, s.272). Ruh-beden zıtlığına dayanan asketizmin, Hristiyanlığın Helenistik kültürle girdiği etkileşimin bir sonucu olarak ortaya çıktığı ve bu bilginler tarafından sistemleştirildiği dile getirilmiştir (Lawrence, 1989, s.5). Bu tespit, Hristiyan asketizminin neden özellikle bu bölgede ortaya çıkıp yaygınlaştığını da izah eder niteliktedir.

Doğu Hristiyanlığında manastırcılığın ortaya çıkması ve gelişmesinde beş önemli merkez göze çarpmaktadır. Bunlar: Mısır, Suriye, Filistin, Anadolu ve İstanbul bölgeleridir. Geleneksel kanaate göre manastırcılık ilk olarak Mısır’da ortaya çıkmış ve sonrasında diğer bölgelere hızlı bir şekilde yayılmıştır (Rubenson, 2008, s.647). Her ne kadar Hristiyanlığın ilk asrından itibaren pek çok insan çöllerde ve mağaralarda münzevi bir yaşam sürmüş olsa da ankoretik – bireysel- anlamda Hristiyan manastırcılığını kuran kişi olarak Aziz Antony (ö. 356) ismi üzerinde geleneksel bir ittifak vardır (Lawrence, 1989, s.13).

Aziz Pachomius (ö. 346) ise herhangi bir nizamnameye bağlı kalınmadan yaşanan bu bireysel asketik yaşam biçimine yeni bir yön vermiştir. Bu yüzden her ne kadar Antony, *manastırcılığın babası* olarak sayılmış olsa da manastırcılığı günümüzdeki formuna kavuşturan kişi, geleneğe göre Pachomius olarak kabul edilmiştir. Duvarlarla çevrili bir manastır binasında bir başrahibin rehberliği ve herkesin uymak zorunda olduğu bir manastır nizamnamesinin eşliğinde yaşanan bu monastik hayat *kenobitik* olarak adlandırılmıştır (Rubenson, 2008, s.650). Pachomius’un kurduğu kenobitik tarz manastır sistemi, ankoretik yaşam biçiminin yürürlükten tamamen kalkmasıyla birlikte monastik yaşam biçiminin tek formu haline gelmiştir.

Batı dünyasında da Hristiyanlığın ilk yüzyıllarından itibaren kendini toplumdan soyutlayan münzevi ve bakirelerin varlığında kuşku yoktur. Ancak derli toplu bir manastır teşkilatlanması anlayışının Batı dünyasına İmparatorluğun Doğu bölgelerinden ve çeşitli kanallar aracılığıyla geçtiği genel kabul görmüştür (Aumann, 1985, s.50). Beşinci yüzyıla

geliğinde Doğu manastırcılığının Batı'ya transferinin büyük ölçüde gerçekleştiği görülmektedir. Manastırcılık hareketinin Batı'da ilk kök saldıği bölgeler Gaul'un güney bölgeleri ve Aziz Benedikt'in de hayatını geçirdiği yer olan İtalya olmuştur.

Aziz Benedikt ve Benediktin Tarikatı

Yaşadığı dönemde pek tanınmayan bir münzevi olduğu anlaşılan Aziz Benedikt (480-547), esas ününü Papa Gregory'nin yazmış olduğu biyografisine ve kendisinin yazmış olduğu manastır nizamnamesine borçludur. O, modern anlamıyla derli toplu bir tarikat kurmamış, ölümünden yaklaşık üç asır sonra kendisinin yazmış olduğu nizamnameyi tatbik eden manastırlar ve keşişlerin tamamı *Benediktinler* olarak adlandırılmıştır.

Dördüncü asrın ikinci döneminden itibaren çöküş içerisine giren Batı Roma İmparatorluğuna ölümcül darbe, beşinci asırda Avrupa'nın birçok bölgesini işgal eden Barbar kavimlerinden gelmiştir. Dolayısıyla Benedikt'in doğduğu ve monastik deneyimini yaşadığı bu dönemde Roma ve çevresinde sosyal, ekonomik ve siyasi anlamda ciddi bir kargaşa ve bunalımın var olduğu anlaşılmaktadır. İmparatorluk içinde gerek insanların ağır vergilerden gerekse de gittikçe kötüleşen orduya katılmaktan kurtulmak için kaçındıkları bu dönemde hastalıklar ve açlık nedeniyle de nüfusun ciddi oranda azaldığı gözlenmektedir (Swan, 2007, s.1).

"Nursialı Benedikt, Batı Tarzı Manastırcılığın Kurucusu, Batıdaki Tüm Keşişlerin Babası, Avrupa'nın ve Hristiyan Uygarlığının Koruyucu Patronu" gibi ünvanlarla (Altındal, 2006, s.16; Smith, 1892, s.263) anılan Aziz Benedikt'in hayatıyla ilgili kendisinin yazdığı nizamname dışında tek kaynak, *Büyük Gregory* olarak da bilinen ve keşiş kökenli ilk Papa olan Gregory (ö. 604) tarafından yazılan "*Diyaloglar*" adlı eserdir (Rippinger, 2003, s.236). Didaktik yönü ağır basan bu eserin biyografiden çok hagiografi – *azizlerin hayat öykülerinin mucizevi bir şekilde anlatıldığı edebi eser*– olduğu ifade edilmiştir. Bu eserde Benedikt, olağanüstü güçleri olan bir kişilik olarak sunulmuştur.

Diyaloglar'da anlatılanlara göre Benedikt yaklaşık 480 yılında Roma'nın iki yüz kilometre kadar kuzey doğusunda yer alan Nursia şehrinde seçkin bir ailenin çocuğu olarak dünyaya gelmiştir. Üniversite eğitimi için Roma'ya gönderilen Benedikt, şehir ortamı ve öğrencilerin ahlaksız yaşam tarzından rahatsız olması nedeniyle öğrenimini ve ailesinin servetini terk ederek önce Affile adlı bir köye, ardından ise Subiaco'ya gitmiştir. Papa Gregory, onun dünyevi bilgiyi terk ederek Tanrısal bilgiye ulaşma amacıyla yaptığı bu hareketi anlatırken "*bilge ama cahil, akıllı ama eğitimsiz*" ifadesini kullanmıştır (Gregory, 1993, s.42).

Subiaco'da karşılaştığı Romanus adlı keşişten münzevi yaşam biçimini öğrenen Benedikt, kayalıklar arasında gizlenmiş "*Sacro Speco –Kutsal Mağara-*" adıyla bilinen dar bir mağarada üç yıl sürecek uzun bir inziva tecrübesi yaşamıştır. Burada açlık ve cinsellikten sıyrılan Benedikt'in, inziva döneminin ardından öğrenci yetiştirmeye başladığı dile getirilmiştir (Gregory, 1993, s.43).

Kendisini kıskanan bazı kişilerin kendisine zarar vermek istediğini anlayan Benedikt, yaklaşık 529 yılında takipçileriyle birlikte güneye doğru giderek ileride kendi adıyla anılacak olan tarikatının temellerini attığı şehir olan Cassino'ya ulaşarak burada dağlık bölgede gördüğü bir Apollo tapınağını yıktırarak yerine Aziz Martin ve Vaftizci Yahya'ya adanan tapınaklar inşa ettirmiştir. Burada inşa edilen ve halen varlığını sürdüren Monte Cassino Manastırı, Benediktin Tarikatının esas şekillendiği ve Benedikt'in de meşhur "*Manastır Nizamname*" sini yazdığı

manastır olarak bilinmektedir (Forbes, 1921, s.57-60). Gregory, Subiaco yıllarını sadece bir hazırlık dönemi olarak görürken pagan tapınaklarını yıkıp yerine manastırını inşa ettirdiği için Monte Cassino yıllarını *Benedikt'in ruhani ışığının her yeri aydınlattığı dönem* olarak nitelemiştir (Rees, 1997, s.12).

Papa Gregory, Monte Cassino'ya gelip burada faaliyete başladıktan sonra Benedikt'e peygamberlik karizmasının bahşedildiğini ve burada pek çok olağanüstü hadise gerçekleştirdiğini ifade etmiştir: Uzaktaki bir kişinin neler yaptığını anlatma, gelecekte haber verme, cin çıkarma, insanların içinden geçeni okuma, keşişlerin rüyalarına girme yoluyla onlara direktif verme, çaresiz hastaları iyileştirme, şeytanla bizzat mücadele etme, sadece bakışlarıyla bir suçsuz esirin ellerini çözme, uzaktaki bir arkadaşının ölümünden anında haberdar olma ve bir ölüyü diriltme gibi olağanüstü durumlar (Gregory, 1993, s.42). Görüldüğü üzere *Diyaloglar'da* Benedikt, insanüstü güçleri olan bir kişilik olarak anlatılmıştır. Objektif bir kaynağın bulunmayışı, onun hayatı ile ilgili nesnel yorumlar yapılmasının önüne geçmiştir.

Papa Gregory, kitabının son bölümünde Benedikt'in ölümünü anlatır. Ancak onun, ölümünden kısa bir süre önce yazdığı "*Benediktin Nizamnamesi - Rule -*" adlı eserini överek bu kuralların, onun yaşam biçiminin yazılı hali olduğunu özellikle vurgulamıştır. Kısa bir süre sonra Benedikt öleceğini takipçilerine bildirmiş ve mezarını da hazırlatmıştır. Yaklaşık 547 yılında tapınakta dua eder vaziyette iken vefat etmiştir (Gregory, 1993, s.39).

Benedikt'in hayat hikayesinde de görüldüğü gibi başlangıçta monastik yolculuğuna yalnız bir şekilde çıkıp ankoretik –bireysel manastırcılık- bir yaşam mevcutken, bir süre sonra bunun bir üst formu olan kenobitik –toplu manastırcılık- yaşam tarzına doğru evrilme vardır (Gauter, 59, s.18).

Benedikt'in nizamnamesini tatbik eden manastırlara verilen genel bir ad olarak bilinen "*Benediktinler*" veya "*Benediktin Tarikatı*", Batı dünyasının en eski keşiş tarikatıdır. En az beş yüzyıl boyunca Batı'daki tek monastik tarikat olarak varlığını sürdüren Benediktinler, ortaçağda Hristiyanlığın ve uygarlığın yayılmasını ciddi anlamda etkilemiştir. Ancak bu tarikat, ortaçağın son dönemlerinde ortaya çıkan merkezi tarikatlardan farklı bir yapı arz etmektedir. Her bir manastırın kendi iç işlerinde özerk olduğu ve Benedikt'in Manastır Nizamnamesinin tatbik edilmesi sayesinde manastırlarda ortak bir anlayışın gelişmiş olduğu bu sistem için "*Benediktin Ailesi*" ifadesi de çokça kullanılmıştır.

Üyelerinin siyah elbise giymeleri nedeniyle ortaçağda *siyah keşişler-black monks* olarak da anılan Benediktinler'in bu hakimiyetinin ve tekliğinin sona erdiği XII. yüzyılda bile tarikata ait pek çok ibadet formunun kilise tarafından kullanıldığı göze çarpmaktadır (Sauthern, 1970, s.217). Özellikle Roma İmparatorluğunun yıkılmasıyla birlikte şehirler ve yollar da tahrip olmuş, insanlar büyük ölçüde izole ve kırsal bölgelerde yaşamaya başlamıştır. Bu durumda manastırlar adeta birer sosyal merkez olarak şehirlerin yerini almıştır. Eğitim başta olmak üzere şehirlerin üstlendikleri pek çok hizmeti üstlenmiş olan manastırların, VIII. yüzyıldan XII. yüzyıla kadar Avrupa'da adeta toplumun kalbi haline geldikleri ifade edilmektedir (Kardong, 1988, s.144).

Benedikt Öncesi Dönemde Avrupa'nın Eğitim Anlayışı

Tarih boyunca toplumlar, varlıklarını ve gelişimlerini sürdürmek için eğitime önem vermiştir. Avrupa'da da öncelikler ve eğitim programı süreç içinde toplumdan topluma değişkenlik arz etse de yeni nesillerin beklentilere uygun bir şekilde yetiştirilme çabası hep var

olmuştur.

Antik Yunan toplumunda ilk dönemlerde mevcut sosyal tabakalaşmaya da uygun olarak kahramanlık ideali etrafında şekillenen “*asiller eğitimi*” ve haklılık ideali etrafında şekillenen “*köylüler eğitimi*” şeklinde ayrıma tabii tutulmuş bir eğitim sistemi bulunmaktadır. Şehir devletlerinin ortaya çıktığı sonraki dönemlerde ise “*savaş devleti*” olarak bilinen Sparta ile “*kanun devleti*” olarak bilinen Atina, dünya tarihi açısından da önem taşıyan iki devlet olmuştur. Sparta’da temel amaç savaş olduğu için eğitim de bu çerçevede şekillenmiş iken Atina’da gençlere, “*hem güzel hem de iyi olmak*” şeklinde özetlenebilecek genel bir formasyon kazandırmayı amaçlayan bir entelektüel eğitim ön plana çıkmıştır (Aytaç, 2012, s.18-24).

Atina şehir devletindeki eğitim anlayışı, pek çok filozof tarafından yeniden temellendirilmiştir. Özellikle eğitim sisteminin merkezine güzel konuşmayı koyan Sofistler, bu amaca ulaştıran üç ilim dalı olarak da gramer, retorik ve diyalektik ilimlerini geliştirmişlerdir. Eğitimin gücüne inanan bir kesim olarak dikkat çeken Sofistler’in geliştirdiği bu üç bilim dalına Helenist devirden itibaren aritmetik, geometri, astronomi ve müzik de eklenerek “*Hürlerin Yedi Sanatı*” olarak bilinen eğitim programı oluşturulmuştur (Aytaç, 2012, s.28).

Gramer ve hukuk ilimlerinin ön plana çıktığı Eski Roma’da ise eğitim, “*birey ve devlet için faydalı olma amacı güden bir aktivite*” olarak dikkat çekmiştir. Yunan kültürünün de etkisiyle okullaşma zamanla yaygınlaşmıştır. Bu okullar Gramer okulları ve Retorik okulları olarak iki grupta toplanmış, daha ileri bir eğitim almak isteyen aristokratların da Atina, İskenderiye ve İstanbul’a gittiği dile getirilmiştir (Aytaç, 2012, s.59-60).

Roma İmparatorluğunda Hristiyanlığın yayılmasıyla birlikte geleneksel eğitim anlayışı da Hristiyanlık ilkelerine uygun düşecek tarzda değişikliğe uğratılmaya başlanmıştır. İnsanın sağlıklı, iyi ve güzel yaşamasını amaçlayan hümanist eğitim anlayışının yerini zamanla dünyayı değersiz gören, öte dünyayı önceleyen Tanrı merkezli bir eğitim anlayışı almıştır. Gramer, retorik ve diyalektik gibi bilimler, Hristiyanlığın savunulmasında kullanılmak üzere faydalı bulunup korunurken diğer bazı bilimler ise reddedilmiştir. Bu süreç içerisinde İskenderiyeli Clemens ve Agustinus gibi düşünürlerin, antik kültür ile Hristiyanlık unsurlarının sentez edildiği büyük sistemler kurduğu görülmektedir (Aytaç, 2012, s.77).

İmparator Şarlman ve Karolenj Rönesansı

Yedinci yüzyılda günümüz Almanya ile Belçika sınırına denk gelen bölgede kurulmuş olan Frank İmparatorluğu diğer adıyla Karolenj İmparatorluğunun hem Avrupa kimliğinin oluşması hem de Avrupa’daki manastırların yapısının değişmesi noktasında derin izleri bulunmaktadır. İmparatorluğun en çok tanınmış kralı olan Şarlman (768-814), yayılmacı bir politika izlemek suretiyle neredeyse tüm Avrupa’yı hakimiyeti altına almıştır. Endülüs Müslümanlarının akınlarına karşı koyması ve İtalya’yı Lombard egemenliğinden kurtarması Şarlman’a büyük ün kazandırmış, 800 yılında Roma’da Papa tarafından taç giydirilerek kutsanmıştır (Hirst, 2011, s.132). Hristiyan rolüne ciddiyetle sahip çıkarak bilim ve sanatı desteklemiş olması nedeniyle onun günümüz Avrupası’nın şekillenmesinde önemli pay sahibi olduğu iddia edilmiştir (Roberts, 2010, s.162).

Şarlman, ele geçirdiği geniş topraklarda yaşayan çok farklı dil ve etnik yapıdaki insanı bir arada tutmak için dinin önemini fark etmiştir. Bu yüzden dini merkez olmalarının yanında imparatorluğun yegane eğitim ve sosyal merkezleri de olan manastırlara belli bir düzen ve standart getirme gayreti içinde olmuştur. Bu amaçla, çok farklı nizamnamelerin tatbik edildiği

manastırlarda sadece Benedikt'in nizamnamesinin yürürlüğe konması için çalışmalar başlatmıştır. Ne var ki ölümü üzerine proje, oğlu Ludwig -Louis the Pious- tarafından hayata geçirilmiştir (Forman, 2008, s.111).

Ludwig, babasının başlattığı tektipleştirme projesini hayata geçirmek için Anianeli Benedikt'i, Aachen'deki İmparatorluk sarayına başrahip olarak görevlendirmiştir. II. Benedikt olarak da bilinen Anianeli Benedikt, nizamnamenin tüm manastırlarda uygulanması noktasında nizamnamenin ruhuna da uymayacak bir katılıkla çalışmalar yapmıştır. 817 yılında her manastırdan iki keşişin katılımıyla toplanan Aachen Konsilinde, tüm manastırların Benedikt'in nizamnamesini uygulaması noktasında kesin kararlar alınmış ve denetim için müfettişler görevlendirilmiştir. Her ne kadar bu proje, imparatorluğun kısa süre sonra parçalanması ve dönemin organizasyon yapısının eksikliğinden dolayı tam olarak başarılı olamasa da bu dönemden itibaren Batı Avrupa'da başka bir manastır nizamnamesi yaygınlık kazanmamıştır (Kardong, 1988, s.140).

Öte yandan Şarlman eğitime ve bilimsel düşünceye değer veren bir imparator olarak da bilinmektedir. Manastırlarda uygulanan eğitimin ciddi bir çöküş içerisinde olduğunu, din adamlarının basit Latince kelimeleri bile bilmediğini fark eden Şarlman, Yorklu Alcuin'i görevlendirerek köklü bir eğitim reformuna girişmiştir (Contreni, 1997, s.193). Onun yaptığı çalışmalar neticesinde Avrupa manastırlarında Latince öğrenimi başta olmak üzere mimari, astronomi ve aritmetik gibi alanlarda gelişmeler olmuştur. Şarlman'ın, 789 yılında çıkarmış olduğu “*Admonitio Generalis*” adlı yasa metni aracılığıyla, eğitim ve kilise ile ilgili reform niteliğinde yenilikler getirdiği bu dönem “*Karolenj Rönesansı*” olarak adlandırılmıştır (Genç, 2012, s.225-230). Bu dönemde okulları, kütüphaneleri ve atölyeleriyle devlet destekli bir güç haline gelen, üç asır boyunca eğitim dünyasının liderliğini üstlenen Benediktin manastırları, eski klasik eğitimle XII. asır ortaçağ canlanış dönemi arasında önemli bir köprü olmuşlardır (Kardong, 1988, s.145).

Benediktin Manastırlarında Eğitim

Benedikt'in yaşadığı dönemden (ö. 547) Şarlman'ın İmparatorluk devrine (770) kadar geçen iki yüz yıl içinde Batı Avrupa manastır yapısı da hem sosyal hem de dış görünüş anlamında değişime uğramıştır. Toplumdan uzak bir bölgede on ile yirmi arası keşişin kaldığı küçük ev tipi manastırların yerini artık içerisinde konaklayanların her türlü ihtiyacını karşılayan mekanlar ve büyük kiliseleri de barındıran büyük ve kompleks manastırlar almıştır. Hatta manastırlar aynı zamanda çevresindeki insanlar için okul, hastane, mahkeme ve alışveriş mekanları ile kentlerin işlevini yerine getirmeye başlamış, bu yönüyle adeta toplumun kalbi haline gelmiştir (Waaajman, 2002, s.172).

Benedikt, nizamnamesinin hemen başında manastırını “*Tanrı'ya hizmet için kurulmuş okul –school for the service of the Lord-*” olarak nitelendirmiştir (RB: Önsöz). Burada okul olarak çevrilen “*scola*” ifadesi, Latince’de “*askerlerin ve sporcuların bir araya toplandığı ve disiplinli birer manga haline getirildiği mekan*” anlamına gelmektedir (Contreni, 1997, s.188). Buradan yola çıkıldığında Benedikt'in, bu ifadesiyle keşişlerin de tıpkı askerler gibi koşulsuz bir itaat ile manastır yaşamını sürdürmeleri ve her türlü kötülükle ekip ruhuyla savaşmalarını kastettiği söylenebilir.

Nizamnamede eğitim üzerinde pek durulmamıştır. Her ne kadar nizamnamede çokça geçen “*lectio divina (kutsal okuma)*” terimi, Kutsal Kitap üzerine bir incelemeyi çağırırsa da

sistematik bir teoloji okumasını içermemektedir. Zira ortaçağ keşişleri Kutsal Kitabı veya başka önemli eserleri daha bilgili olmak ya da kültürü muhafaza etmek gibi kaygılarla değil, Hristiyan bilgeliliğini kavramak ve kurtuluşa ermek için okumuşlardır. Dolayısıyla okumak, monastik bir deneyim olarak değerlendirilmiştir (Kardong, 1988, s.145).

Benediktinler, eğitimi birincil görev olarak görmemiş olmalarına rağmen Karanlık Çağ denilen bu dönemde okuma yazma bilen insanların büyük oranda manastırlarda bulunması nedeniyle okuma yazma öğrenimi için kendilerine başvurulmasına neden olmuştur. Bu nedenle manastırlarda genel itibarıyla yazı odası ve kütüphanenin yanı sıra bir de okul bulunmaktadır (Baker, 1981, s.82). Nizamnameden Benedikt'in, çocukların manastıra kabulü ve burada eğitim verilmesini temin ettiği de anlaşılmaktadır (RB: 59). Bu durum, manastırların bu dönemde okul fonksiyonunu da bünyesinde barındırdığını göstermektedir.

Benedikt'in de yaşadığı dönem olan VI. yüzyılda İtalya, Lombardlar'ın istilası sonucu büyük bir yıkıma maruz kalmış ve bunun sonucunda da Roma İmparatorluğunun pek çok resmi okulu kapanmıştır. Böylece manastırlar, neredeyse Avrupa'daki tek okullar olarak kalmış, eğitimin merkezine oturmuşlardır. Benedikt'in nizamnamesinin tüm Avrupa manastırlarında tatbik edildiği gerçeği göz önünde bulundurulduğunda Avrupa'nın ortaçağ eğitim tarihine Benediktinler'in damga vurduğunu ifade etmek abartı olmayacaktır (Contreni, 1997, s.189).

Gerek Benediktin manastırları gerekse de ortaçağda kurulan diğer tarikatlara ait okulların eğitim programında Latince ile birlikte Antik Çağ'dan kalma “*Hürlerin Yedi Sanatı*”nın bulunduğu görülmektedir. Ancak tabii olarak bu ilim dallarına yönelik olumsuz bakış açısına da sahip oldukları için bu ilimler Hristiyanlık süzgecinden geçirilmek suretiyle kabul görmüştür. Matematik ve astronomiye, kilisenin bayram takvimlerinin hesaplanması işinde ihtiyaç duyulmakta iken, müzik ise kilise korolarının oluşturulması açısından önem taşımıştır. Öte yandan bu dönemde özellikle piskoposluk şehirlerinde manastır okullarının yanı sıra katedral okulları ile vakıf okullarının da faaliyet gösterdiği belirtilmiştir (Aytaç, 2012, s.85).

VI. yüzyılın sonlarında Papa Gregory'nin İngiltere ve İrlanda'ya gönderdiği misyoner keşişler bu bölgede Hristiyanlıkla beraber monastik kültürü de yaymışlardır. Öncesinde Roma klasik eğitim kurumlarının da bulunmadığı bu ülkelerde misyonerler papazlık eğitimi veren okullar açmışlardır. Bu okullarda Latince yazılmış dini eserlerin okunması amacıyla Latince gramere büyük önem verildiği görülmektedir. Tamamen bakir olan bu ülkelerde yeni bir Hristiyan kültür şekillenmiştir. Bu yeni oluşuma en büyük katkıyı veren bilginlerden biri olan Bede'nin (672-735), pagan klasiklerinden aldığı unsurları Hristiyan kültür süzgecinden geçirmek suretiyle eserlerine yansıttığı görülmektedir. Böylece seküler ve dini bilgelik bu dönemde İngiltere ve İrlanda'da bütünleştirilmiştir (Contreni, 1997, s.189).

Benedikt'in nizamnamesinde keşişlerin gelişimiyle ilgili olan direktifler ile bu direktiflerin manastırlarda doğrudan hayata geçirilmesi sonucu kişide ortaya çıkan büyük değişim, modern eğitim anlayışında önemle üzerinde durulan “*karakter eğitimi*”ni çağrıştırmaktadır. Zira manastırlar, keşişlerin hem Tanrı'ya nasıl hizmet edeceklerini öğrendikleri hem de bunu uygulamaya koydukları yerlerdir. Buradan yola çıkılmak suretiyle, Benediktinler'in karakter eğitimi konusunda modern eğitim sistemine katkıda bulunduğu iddia edilmiştir (Wahlmeier, 1948, s.69).

Öte yandan nizamnamede monastik yaşamın, “*Bir başrahibin önderliğinde bir topluluğun Tanrı'yı arama çabası*” olarak tanımlandığı görülmektedir. Bu açıdan bakıldığında

Benediktin pedagojik konseptinin hayat boyu sürmesi gereken ve kişiyi yol boyunca değişime uğratan “*Tanrıyı arama*” çabası olduğu ifade edilebilir. Bu çabanın nihai hedefi ise kişinin öz benliğini keşfetmesi, değerleri özümsemesi ve nihayetinde İsa’nın imajına dönüşme eylemidir (Pinto, 2017, s.6).

Manastırların genel anlamda kutsal kitapları korumak için bir yazı odası, klasik metinleri korumak için bir kütüphane ve bir de okulu barındıracak şekilde inşa edildiği belirtilmiştir. Manastırların eğitime verdiği bu önemden dolayı Benediktinler, Roma ile Avrupa arasında bir köprü görevi görerek bilginin koruyucuları ve transfer edicileri olmuşlardır (Baker, 1982, s.83).

XII. yüzyıla gelindiğinde üniversitelerin kurulması ve şehirlerin doğmasıyla Benediktin manastırlarının bu merkezi rolü de kaybolmuştur. Bazı keşişler yeni kurulan üniversitelere ilim için gönderilmiş olmasına rağmen bu tarz bir eğitim metodu hiçbir zaman manastırlarda gelişmemiştir (Kardong, 1988, s.147).

Benediktinlerin bu dönemde pek çok metni kopyaladıkları ve bu konuda çok başarılı oldukları belirtilmiştir. Bunu yaparken sadece dini metinleri değil, Roma edebiyat ve bilim metinlerini de kopyalamışlardır. Elbette kopyaladıkları her metni anladıklarını iddia etmek güçtür fakat pek çok eserin günümüze ulaşmasında bu uğraşın payı büyük olmuştur. Bunun yanında kilise mimarisi, kaligrafi, elyazma süslemeler ve liturji ilahilerinde de uygarlığa ciddi katkı sundukları ifade edilmiştir (Kardong, 1988, s.146).

Benediktinlerin Avrupa Kimliğinin Oluşmasındaki Rolü

Batı tarzı manastır geleneğinin ilk temsilcilerinden olan Benediktinler, ilk dönem Doğu münzevilerinden farklı bir bakış açısına sahip olmuşlardır. Manastır içerisinde belli kurallara uymak suretiyle içsel-monastik bir yaşama sahip olmakla beraber dünyadan ve manastır dışı toplumdaki kopmamışlardır. Benedikt de monastik tecrübesinin başlarında inziva hayatı yaşamış fakat nispeten kısa süren bu deneyiminin ardından manastır yaşantısının en üst monastik tecrübe olduğunu fark ederek önce Subiaco’da ardından ise Monte Cassino’da kurduğu manastırlarda takipçileri ile birlikte ortak bir yaşam içerisinde olmuştur (Gregory, 1993, s.10). Benediktin keşişlerinin bir yandan bireysel tefekküre önem verip diğer yandan ise diğer keşişlerle birlikte çeşitli faaliyetler yapmak suretiyle bir denge kurdukları görülmektedir. Bir Benediktin mottosu olan “*ora-labora*” yani “*ibadet ve çalışma*”, keşişlerin hayatlarındaki bu dengeyi göstermektedir (Baker, 1981, s.81).

Benedikt’in sisteminde, belli kurallarla inşa edilmiş, etrafı duvarlarla çevrili yapıların fonksiyonu önemlidir. Benedikt, manastır adı verilen bu binalarda, otorite ve disiplinin sıkı bir şekilde uygulanması direktifini vermiştir. Bunda, Benedikt’in aristokrat bir aileden gelmesinin etkili olduğu iddia edilmiştir (Baker, 1981, s.80).

Monte Cassino Manastırının 577 yılında Lombardlar tarafından yıkılması üzerine buradaki Benediktin keşişleri Roma’ya gelip Papalığın himayesine girmişlerdir. Bu keşişlerin burada, geleceğin Papası da olan Gregory ile tanıştıkları sanılmaktadır. Zira Benedikt ile hiç yüz yüze görüşmemiş olan Gregory’nin, Benedikt’in biyografisini yazacak bilgileri bu esnada keşişlerden öğrendiği düşünülmektedir. Ayrıca Gregory’nin, papalığı döneminde iyi yetişmiş bu keşişlerden bazılarını kuzey bölgelerini Hristiyanlaştırmak ile görevlendirdiği, İngiltere ve Almanya’da Hristiyanlığın yayılmasının bu sayede sağlandığı bilinmektedir (Baker, 1981, s.82).

Benediktinler'in Kuzey ve Batı Avrupa'da yaptığı misyonerlik çabaları sonucu buralarda da manastır yapılanmaları oluşmaya başlamıştır. Her bir topluluk, bulunduğu yerel bölgenin dilini ve kültürünü korumak suretiyle güçlü bağlar oluşturmuş ve Avrupa'nın canlanmasında önemli bir rol üstlenmişlerdir (Baker, 1981, s.82). Avrupa'nın bir bütün haline gelmesinde Hristiyanlığın önemi yadsınamaz bir gerçektir. Benediktinler'in, Avrupa'da Hristiyanlığın yayılması noktasında gösterdikleri çaba ve başarıdan dolayı onların Avrupa kimliğinin oluşmasında önemli pay sahibi olduğunu ifade etmek mümkündür.

Batı düşüncesine kendi yaşam felsefelerinin tohumlarını atan Benediktinler, ortaçağ boyunca Avrupa'nın eğitim anlayışını dizayn etmiş; otoriteye itaatin önemi ve emeğin kutsallığı gibi bazı hususları Batı'ya aşılamıştır. Öte yandan liturjiye büyük önem veren Benediktinler, Batı müzik, drama ve sanatının doğuşunda da etkili olmuştur (Baker, 1981, s.83).

Aslında Benediktinlerin, ortaçağın genel anlamda eğitimsiz toplum yapısında eğitilmiş bir topluluk olmaları, her konuda kendilerine başvurulmasına neden olmuştur. Bu dönemde onlar Papa, piskopos, yönetici, danışman hatta savaşçı gibi pek çok görevi de üstlenmişlerdir. Benediktinlerin özellikle XI. ve XII. yüzyıllarda üstlenmiş oldukları büyük görevler ve elde ettikleri göz alıcı servetin, keşişlerin ilk dönemin ruhundan uzaklaşmalarını beraberinde getirdiğini iddia eden Baker, sonraki dönemde gelen çöküşü “*kendi başarılarının kurbanları olmak*” şeklinde ifade etmiştir (Baker, 1981, s.83-84).

İç çürümenin neticesinde gelen bu çöküş döneminin ardından Benediktin manastırları XIX. yüzyıldan itibaren yeniden canlanmış ve faaliyetlerine devam etmiştir. Benediktinler, gerek ortaçağda gerekse de yeniden canlanma dönemlerinde Avrupa'ya çeşitli katkılar sunmuşlardır. Avrupa'ya Hristiyanlığı yayma konusundaki çabaları, yüzyıllar boyu eğitim sistemini dizayn etmesi, tarım başta olmak üzere pek çok iş kolunu geliştirmek suretiyle Avrupa ekonomisine sundukları katkı ve pek çok manevi değeri aşıladıkları için Benediktinler bazı bilginler tarafından “*medeniyet kurucusu*” şeklinde adlandırılmışlardır (Baker, 1981, s.86).

“*Avrupa'yı Kurtaran Aziz*” adlı makalesinde Beale, beşinci yüzyıldan itibaren Avrupa üzerine çöken barbarlık ve karanlık atmosferde manastırların birer ışık adası halinde belirdiğini ifade etmektedir. Devamla o, keşişlerin el emeği ile yapmış olduğu kitap kopyalama çalışmalarının medeniyetin muhafazası açısından önemine değinmiş; tarım, hayvancılık ve pek çok endüstri dalının geliştirilmesinde önemli bir yerinin olduğunu belirtmiştir (Beale, 2012).

Benedikt ile Avrupa arasında kurulan bağ, bazı papaların söylemlerine de yansımış görülmektedir. Nitekim Papa VI. Paul, 24 Ekim 1964 tarihinde Benedikt için “*Avrupa'nın Patronu*” ve “*Batı'nın Babası*” ifadelerini kullanarak onun, Avrupa kültürü ve uygarlığının oluşmasındaki rolüne atıfta bulunmuştur. Devamla o, günümüzde Avrupa'nın manevi ve etik anlamda yenilenmesinde de Benedikt'in nizamnamesinden ilham alınması gerektiğini ifade etmiştir (Montini, 1964). Papa XVI. Benedikt ise, 9 Nisan 2008 tarihinde Aziz Peter Meydanında halka yaptığı konuşmasında Aziz Benedikt'i, “*Batı Manastırcılığının Kurucusu*” olarak nitelemiştir. Benedikt'in, Roma İmparatorluğu'nun çöktüğü ve Avrupa'nın karanlık bir atmosfere büründüğü dönemde bir yıldız gibi belirdiğini dile getirerek nizamnamesinin ve kurmuş olduğu manastır sisteminin, Avrupa kültürünün oluşmasında önemli bir yerinin olduğunu dile getirmiştir (Ratzinger, 2008).

V. ve VI. yüzyılda İtalya başta olmak üzere Avrupa'da etkili olan Barbar istilaları

nedeniyle şehirler, kütüphaneler, okullar tahrip edilirken Roma kültür ve medeniyetinin tamamen yok oluştan kurtuluşu, Batı manastırcılığının kuruluşuyla mümkün olmuştur (Paparella, 2008). Nitekim Benediktin keşişleri, eser kopyalama uğraşı sonucunda eski eserlerin korunmasında önemli pay sahibi olmuştur. Öyle ki, X. yüzyılın sonlarında Benediktin manastır kütüphanelerinde bulunan el yazma eserlerin devasa boyuta ulaştığı ifade edilmiştir (Scott, 2014). Manastırların bilgi birikiminin Avrupa geneline yayılması, Avrupa'nın bütünüyle barbarlığa gidişini engellemiştir. Manastırlar, eğitime ciddi önem vererek Avrupa üniversitelerinin temellerini atmışlar ve Antik Çağ ile modern dönem arasında köprü görevi üstlenmişlerdir (Paparella, 2008).

Bunun yanında manastırlar bazı endüstri ve sanat dallarına da öncülük etmişlerdir. Özellikle Avrupa'da tarımın yaygınlaşmasının, büyük ölçüde Benediktin keşişlerinin eseri olduğu dile getirilmiştir (Scott, 2014). Bu anlamda manastırlar, ortaçağda Avrupa'daki en etkin ekonomik birimlerden biri haline gelmiştir.

Ayrıca Benediktin manastırlarının birer eğitim kurumu olmasının yanı sıra herkese ücretsiz sağlık hizmeti sunan birer hastane görevi de gördüğü bilinmektedir. Keşişlerin tedaviye yönelik ilgileri onları doğal ilaç yapımına da yöneltmiş ve böylece botanik ve biyoloji bilimlerinin de gelişmesine katkı sundukları belirtilmiştir (Scott, 2014).

Avrupa medeniyetinin bugünkü formuna ulaşmasında en önemli aşamalardan biri olarak Roma-Cermen sentezinin sağlanması üzerinde durulmaktadır. Bu noktada da Benediktin keşişlerinin büyük rolü olduğu dile getirilmiştir. Nitekim Benediktin manastırlarının etkin faaliyet gösterdiği Karolanj İmparatorluğu ile Papalık arasındaki ilişkiler, zaman içerisinde hem Papalığın güçlenmesini hem de Benediktinlerin daha fazla etkinlik kazanmasını beraberinde getirmiştir. Bu etkileşim içerisinde manastırlar Roma'nın ılımlılık, hukuk ve okuryazarlık özellikleri ile Cermenlerin eylem ve sosyal yardımlaşmaya dayanan kültürünü harmanlayarak bir sentez oluşturmuşlardır. Bu da modern Batı'nın şekillenmesinde Benediktinlerin rolünü ortaya koymaktadır (Jones, 2012).

SONUÇ

Hristiyanlığın ilk dönemlerinden itibaren Mısır dolaylarında ortaya çıkan asketik yaşam tarzı kısa süre içerisinde manastırcılığa dönüşmüş ve beşinci asra gelindiğinde Batı Hristiyanlığında da yaygınlık kazanmıştır. Batı Hristiyan dünyasında etkin olan en eski manastır tarikatlarından biri olan Benediktinlerin, özellikle dokuzuncu asır ile on ikinci asır arası dönemde Avrupa'da siyasal, sosyal, ekonomik, dini ve kültürel anlamda etkin oldukları görülmektedir.

Avrupa'nın özellikle batı ve kuzey bölgelerine Hristiyanlığın yayılmasında manastırların önemi büyüktür. Manastırlar misyonerler tarafından birer üs olarak kullanılmış ve keşişler de yeni tanıştıkları topluluklara böyle bir misyonla yaklaşmışlardır. Avrupa'nın Hristiyan bir kıta haline gelmesinde Benediktin keşişlerinin üstlendikleri rol nedeniyle onların, Avrupa kimliğinin oluşmasındaki önemi çalışmamızda ortaya konmuştur.

İmparator Şarlman, ele geçirdiği geniş toprakları bir arada tutmak için dinin gücünden faydalanmak istemiş ve manastırlarda Benedikt'in nizamnamesinin uygulanmasını zorunlu tutmuştur. Ayrıca yine onun başlattığı ve Karolenj Rönesansı adı verilen eğitim seferberliğinde manastırların gerek eğitim anlayışı gerekse de klasik eserlerin korunması, kopyalanması ve çoğaltılması noktasında sunduğu katkının önemi tespit edilmiştir. Benediktinler bu yüzden

uygarlığın koruyucuları olarak anılmışlardır.

Batı Roma İmparatorluğunun bıraktığı enkaz, Benediktin manastırlarını çok önemli bir fonksiyon icra etmeye mecbur bırakmıştır. Bu yüzden manastırlar dini birer merkez olmalarının yanı sıra aynı zamanda bulundukları kasabanın çocuklarına okuma yazma öğretilen mekanlar haline gelmiştir. Manastırlarda tüm bilimleri kapsayan bir eğitim anlayışı yoktur ancak Latince ile Antik Çağ'dan kalma “Hürlerin Yedi Sanatı”, Hristiyanlık süzgecinden geçirilmek suretiyle manastırların eğitim programında yer almıştır. Manastırlar, bir nizamnamenin ve başrahibin rehberliğinde keşişlerde manevi dönüşümü gerçekleştirmeyi amaç edinmişlerdir. Dolayısıyla çalışmamızda manastırların, keşişlerin karakter eğitimi ile ilgili fonksiyonu da ortaya konmuştur.

Benediktin manastırları birer eğitim kurumları olmalarının yanı sıra hastane olarak da hizmet vermiştir. Tedaviye olan ilgileri onları doğal ilaç yapımına sevk etmiş ve böylece botanik ve biyoloji bilimlerinin gelişimine de katkı sunmuşlardır.

Avrupa'nın hristiyanlaştırılmasındaki katkılarının yanı sıra yüzyıllar boyu eğitim sistemini dizayn etmeleri, Roma klasiklerini kopyalamak suretiyle bu eserleri bütünüyle yok olmaktan kurtarmaları, tarım başta olmak üzere pek çok iş kolunu geliştirerek Avrupa ekonomisine sundukları katkı ve pek çok manevi değeri aşıladıklarından dolayı Benediktinler Avrupa kimliğinin oluşmasında önemli pay sahibi olmuşlardır.

KAYNAKÇA

- Altındal, A. (2006). *Papa 16. Benedikt gizli Türkiye gündemi*, Destek yayınları.
- Aumann, J. (1985). *Christian spirituality in the Catholic tradition*, Ignatus press.
- Aytaç, K. (2012). *Avrupa'da eğitim tarihi-Antik Çağdan 19. yüzyılın sonlarına kadar*, Phoenix yayınevi.
- Baker, J. T. (1981). The Benedictines: Creators of Western Civilization, victims of their own success, hope for the future”, *American Benedictine Review*, (32):1.
- Baş, B. (2015). *Çölü fethetmek: Geç Antikçağ'da Mısır manastırları*, Arkeoloji ve sanat yayınları.
- Beale, S. (2012). <https://catholicexchange.com/the-saint-who-saved-europe>. Erişim tarihi: 28/11/2020.
- Benedict of Nursia (1949). *The Rule of St. Benedict*, Translated by Boniface Verheyen, Kansas.
- Casey, M. (2010). *Strangers to the city: Reflections on the beliefs and values of the Rule of Saint Benedict*, Paraclete press.
- Contreni, J. J. (1997). From Benedict's Rule to Charlemagne's Renaissance: Monastic education in the early middle ages-and today, *American Benedictine Review*, V.48, S.2. ss.192-193.
- Forbes, F. A. (1921). *Saint Benedict*, J. Kennedy and sons.
- Forman, M. (2008). *Wisdom from the monastery: The Rule of Saint Benedict for everyday life*, Canterbury press.
- Gautier, J. (1959). *Some schools of Catholic spirituality*, Desclee company.

- Genç, Ö. (2012). *Charlemagne ve Karolenj Rönesansı*, Yayınlanmamış doktora tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Gregory The Great, (1993). *The Life of Saint Benedict*, Commentary by Adalbert de Vogüe.
- Gündüz, Ş. (1998). *Din ve İnanç Sözlüğü*, Vadi yayınları.
- Harmless, W. (2004). *Desert Christians: An introduction to the literature of early Monasticism*, Oxford University press.
- Hirst, J. (2011). *Kısa Avrupa tarihi*, (Mihriban Doğan, Çev.), Say yayınları.
- Jones, A. (2012). *St. Benedict, Benedict XVI and the conversion of Europe*”, <https://blog.verbum.com/2012/07/st-benedict-benedict-xvi-and-the-conversion-of-europe/> Erişim tarihi: 28/11/2020.
- Kardong, T. (1988). *The Benedictines*, Edward brothers.
- Lawrence, C. H. (1989). *Medieval monasticism-forms of religious life in Western Europe in the Middle Ages*, Longman Group Ltd.
- Montini, G. (1964). https://www.vatican.va/content/paul-vi/it/homilies/1964/documents/hf_p-vi_hom_19641024_montecassino.html. Erişim Tarihi: 20/08/2021.
- Paparella, E. (2008). *Medieval monasticism as preserver of Western Civilization*, <https://www.metanexus.net/medieval-monasticism-preserver-western-civilization/>, Erişim tarihi: 28/11/2020.
- Pinto, M. C. (2017). *Core values of a Benedictine education*“, Duquesne University, Yayınlanmamış doktora tezi.
- Ratzinger, J. A. (2008). http://www.vatican.va/content/benedict-xvi/en/audiences/2008/documents/hf_ben-xvi_aud_20080409.html. Erişim tarihi: 20/08/2021.
- Rees, D. (1997). *Monks of England: The Benedictines in England from Augustine to the present day*, The English Benedictine Congregation.
- Rippinger, J. (2003). Saint Benedict, *New Catholic Encyclopedia*, C.2.
- Roberts, J. M. (2010). *Avrupa Tarihi*, İnkılap yayınları.
- Roey, A. (2003). *Alexandria, School of*, New Catholic Encyclopedia, V.1.
- Rubenson, S. (2008). *Asceticism and Monasticism, I: Eastern, Cambridge History of Christianity: Constantine to c. 600*, V.2, Augustine Casiday and Frederic W. Norris (Ed.)
- Rubenson, S. (1998). *Christian Asceticism and the Emergence of the Monastic Tradition*, Ed. Vincent L. Wimbush and Richard Valantasis (Ed.), Oxford University press.
- Scott, E. (2014). How Christianity Civilized Barbarian Europe in Just One Hundred Years, https://www.newenglishreview.org/Emmet_Scott/How_Christianity_Civilized_Barbarian_Europe_in_Just_One_Hundred_Years / Erişim tarihi: 28/11/2020.
- Smith, I. G. (1892). *Christian monasticism from the fourth to the ninth centuries of the Christian era*, A.D Innes and company.

- Swan, L. (2007). *The Benedictine Tradition*, Liturgical press.
- Southern, R. W. (1970). *Western society and the Church in the Middle Ages*, Penguin Books.
- Waaijman, K. (2002). *Spirituality: forms, foundations, methods*, (John Vriend, Peeters, Trans.)
- Wahlmeier, S. (1948). *The influence of the Benedictines in the development of education*, Creighton Üniversitesi Yayınlanmamış yüksek lisans tezi.